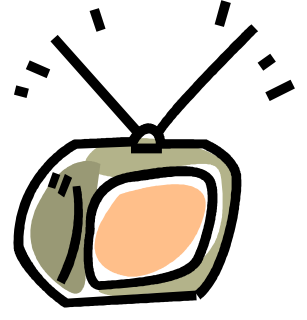

TELEVİZYONUN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ OLUMSUZ ETKİLERİ

Değerli velilerimiz,

Kimi zaman eğitici, öğretici kimi zaman da eğlenceli olarak tanımladığımız televizyonun çocuklar üzerindeki etkilerine dair sizleri bilgilendirmek istedik. Televizyon, öğrenmeyi kolaylaştırır, görsel hareket çocuğun dikkatini çeker, bilginin daha kolay hatırlanmasını sağlar. Ancak, sürekli televizyon izlemek çocuğu edilgen kılıp yaratıcılığını engelleyebilir. Televizyonu çocuk eğitiminde etkili kılmak ancak yetişkinlerin doğru yönlendirme ve mantıklı sınırlamaları ile mümkündür

Televizyonun çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerine belli başlıklar halinde göz atalım:

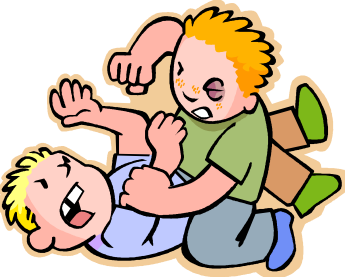
* *Davranışlarına Etkisi*

Yapılan araştırmalar, çocuklardaki “*Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu*”nun her geçen gün arttığını göstermektedir. Nedenleri incelendiğinde televizyon ve bilgisayarın önemli bir etken olduğu görülmüştür. Oyalanıyor düşüncesi ile sesimizi çıkartmadığımız çocuklarımız, televizyon ve bilgisayar başında saatlerini geçirmektedir. Böylece, küçük yaştan itibaren hızlı hareket eden objelere odaklanmayı öğrenmekte, bu durum da hareketsiz nesnelere odaklanmalarını olumsuz etkilemektedir.

* *Anne-Baba İle Kurulan İlişkiye Etkisi*

Televizyonda ideal anne-baba rol tanımları da yer almaktadır. Çocuğunun sağlığını ve mutluluğunu düşünerek hangi ürünleri kullanması gerektiğine karar veren, onu mutlu etmek için en sevdiği oyuncacı alan anne ve babalar televizyonda sıklıkla gördüğümüz modellerdir.

Erich Fromm bir kitabında “*İnsanlar ne kadar çok şeyi olursa o kadar çok mutlu olacağını sanır.*” diyor. Bu anlamda “satın alma” eyleminin çok kolay olduğunun lanse edildiği reklamları görüp de kendi anne-babası istediklerini almayan çocuk hayal kırıklığı yaşayabilir.

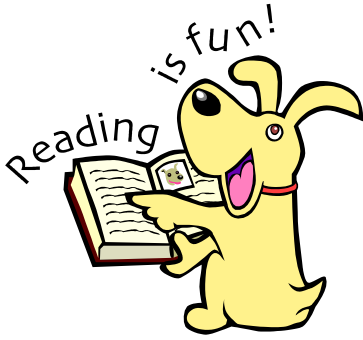
* *Şiddet Eğilimlerine Etkisi*

Araştırmalar, televizyonun tek başına şiddete yöneltmediğini, ancak özendirildiğini ve artırdığını göstermektedir. Şiddet, haberlerden filmlere, dizilerden çizgi filmlere dek her an her yerde hayatın bir parçası olarak yer almaktadır. Bu da şiddetin normalize edilmesine neden olmaktadır. Hatta çizgi filmlerde “*sempatik şiddet*” var bile denebilir. Gerçek bir şiddet karşısında çocuk koruma kalkanı

olarak gözlerini kapatır. Fakat çizgi filmlerdeki bazı sahnelerde çocukların, gördükleri onca şiddetten sonra ayağa kalkabilen karakterlere kahkahalarla güldüklerini görmekteyiz. Daha da kötüsü izlediklerini birbirleri üzerinde denemeye kalkmalarıdır.

* Okumaya, Düşünmeye ve Başarıya Etkisi

Bilindiği gibi yazılı kültür, insanlara düşünmeyi, yorumlamayı ve sorgulamayı sağlar. Oysa televizyonun yaygınlaşmasıyla birlikte insanlar sadece gösterilenleri almakla yetinir olmuşlardır. Bilgiyi özümsemeden, gör-geç tarzında alan çocuğun düşünme ve problem çözme becerileri olumsuz etkilenir. Ayrıca çocuğun aşırı televizyon izlemesi, onu okumaktan, sinema ve tiyatroya gitmekten, hatta çoğu kez oyun oynamaktan bile yoksun bırakmaktadır. Bu durum sosyal ilişkilerinin zayıflamasına neden olmaktadır.

* Kültürel Değerlere Etkisi

Televizyondaki programların bazıları, çizgi filmlerin ise neredeyse tamamı yabancı kaynaklıdır. Dolayısıyla çocuklar, kendi kültür değerleri ile değil, başka ülkelerde yaratılan kahramanlar ve farklı değerlerin işlendiği programlarla büyümektedirler. Bu da onların kendi kültürel değerlerine yabancılaşmalarına neden olmaktadır.

* Dildeki Yozlaşmaya Etkisi

Televizyonun, en önemli ifade ve iletişim aracı olan dilimiz üzerinde de oldukça olumsuz etkileri vardır. Kullanılan sözcük sayısının azlığının yanı sıra Türkçe'nin yanlış, yabancı özentili ve kısır bir şekilde kullanılması da buna örnektir.

ÖNERİLER

- ❖ Aileler, ne güzel oyalanıyor düşüncesiyle çocukları televizyon karşısında yalnız bırakmamalı, mümkün olduğunca birlikte televizyon izlemelidir. Bu, hem çocukların izledikleri programlar hakkında bilgi sahibi olunmasını, hem de sonrasında izlenen program ile ilgili konuşma ve paylaşma ortamı sağlar.
- ❖ Çocukların davranışlarını şekillendirirken yetişkin davranışlarını model aldığı düşünülürse, anne babanın da TV. seyretmeye ne kadar zaman ayırdığı önem kazanmaktadır.
- ❖ Televizyon izleme sürelerinin belli ölçülerde sınırlandırılması gerekir. Bu süreyi çocuğunuzla karşılıklı konuşarak günde 1 saati geçmeyecek şekilde düzenlemeye çalışın. Çocuğunuza televizyon seyretmek yerine yapabileceği çeşitli etkinlikler önerin.
- ❖ Çocuklara yönelik programlar hazırlanırken, program yapımcıları çocukların yaş dönemi özelliklerini dikkate almalı ve özellikle gelişimin en hızlı olduğu okul öncesi dönemde, onların dış uyarılardan çok fazla etkilendiklerini göz önünde bulundurmalıdır

